

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Finansdepartementet
Postboks 8008 DEP
0030 OSLO

Deres ref.
13/5262

Vår ref.
16/7625 - TJU

Dato
10.03.2017

Høring - Forslag om endringer i bilansvarslova og forskrift om trafikktrygd, samt ny forskrift om tvangsmulkt for uforsikrede kjøretøy

Vi viser til Finansdepartementets brev 30. november 2016 med vedlegg.

Justis- og beredskapsdepartementet har følgende merknader:

Forholdet til forvaltningsloven

Finansdepartementet legger i høringsnotatet til grunn at Trafikkforsikringsforeningens virksomhet knyttet til mulkten (herunder den vedtatte, men ikke ikraftsatte § 51) faller utenfor forvaltningsloven, jf. notatet punkt 7 side 19. Begrunnelsen for standpunktet synes å bygge på en misforståelse av gjeldende rett. Etter forvaltningsloven § 1 siste punktum regnes et «privat rettssubjekt» som forvaltningsorgan i «saker hvor det treffer enkeltvedtak eller utferdiger forskrift». Det bør omtales hvilke av de ulike beslutninger Trafikkforsikringsforeningen skal kunne treffe som er vedtak etter definisjonen i forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a. I Prop. 62 L (2015-2016) punkt 31.1 og 31.4 inntas det standpunkt at beslutninger om ileggelse av tvangsmulkt i forvaltningsloven § 51 siste ledd første punktum sin forstand, normalt ikke er enkeltvedtak.

Forvaltningsloven § 51 regulerer reaksjoner som er «tvangsmulkt» i paragrafens forstand, se om dette tvangsmulktbegrepet i Prop. 62 L (2015-2016) punkt 34.1 side 205. Det bør vurderes om reglene der kommer til anvendelse for beslutningene som skal treffes etter tvangsmulktordningen.

Eventuelle spørsmål om forvaltningslovens regler skal fravikes, bør vurderes for hver enkelt regel ut fra retningslinjene i Prop. 62 L (2015-2016) punkt 8.4.4 og de andre

stedene i proposisjonen hvor spørsmålet om fravikelse av forvaltningsloven er berørt. Dersom det er meningen å gjøre unntak fra forvaltningsloven, bør det komme tydelig frem.

Forslaget til forskriftshjemmel i utkastet § 17 a siste ledd bør endres slik at bestemmelsen angir mer konkret hva slags forhold som kan reguleres ved forskrift.

Forholdet til forsikringsavtaleloven § 7-2

I høringsnotatet foreslås det at forsikringsavtaleloven § 7-2 ikke skal gjelde for forsikring etter bilansvarsloven, se forslaget til § 19 første ledd nytt fjerde punktum.

Etter forsikringsavtaleloven § 7-2 første ledd tredje punktum skal forsikringsselskapet svare for forsikringstilfeller som inntreffer «innen fjorten dager etter eierskiftet», uten hensyn til om partene i forsikringsavtalen måtte ha avtalt noe annet. I realiteten er dette en regel om preseptorisk medforsikring av nye eiere. Formålet er å gi den nye eieren rimelig tid til å skaffe seg nødvendig forsikringsdekning, jf. NOU 1987: 24 side 155.

I høringsnotatet uttales det at det ikke lenger er et like sterkt behov for at forsikringsavtaleloven § 7-2 skal gjelde for den tvungne ansvarsforsikringen etter bilansvarsloven. Dette begrunnes særlig med at internett og døgnbemannede telefontjenester hos forsikringsselskapene gjør det mulig å tegne forsikring til alle døgnets tider.

Selv om forholdene ligger til rette for å tegne forsikring raskere enn før, vil vi peke på at den nye eieren også trenger tid til å innhente ulike forsikringstilbud og til å vurdere disse opp mot hverandre. For øvrig er det ikke alle som ønsker å bruke internett og telefon til å inngå forsikringsavtaler.

Videre vil vi peke på de betydelige konsekvensene forslaget kan få for den nye eieren. Iblant, særlig ved privat eierskifte, skjer det nok at den nye eieren tar i bruk bilen før det er tegnet ny ansvarsforsikring. Man kjøper for eksempel en bruktbil hos selgeren, og kjører den hjem. Dersom bilen gjør skade på hjemveien, risikerer den nye eieren å holdes objektivt ansvarlig etter regressregelen i bilansvarsloven § 13, jf. § 10. I noen utstrekning kan urimelige utslag begrenses gjennom lempningsregelen i bilansvarsloven § 13. Etter vårt syn er det likevel en bedre løsning å la forsikringsavtaleloven § 7-2 gjelde, slik som i dag.

I høringsbrevet argumenteres det med at medforsikringsregelen i § 7-2 vil komplisere forholdet til ileggelse av tvangsmulkt og den varslede trafikksforsikringsavgiften. Dette forholdet bør kunne løses i loven. Vi kan derfor ikke se at dette er en tungtveiende innvending mot å la kjøperen være medforsikret i noe tid etter eierskiftet. Det tapet forsikringsselskapene har ved at selgerens forsikring gjelder for en ny eier i inntil 14 dager, vil for øvrig selskapet kunne ta høyde for ved premiefastsettelsen.

Finansklagenemnda som klageinstans

Det foreslås at et vedtak om tvangsmulkt skal kunne påklages til Finansklagenemnda, se forslag til forskrift om tvangsmulkt for uforsikret motorvogn § 8.

Behandling av vedtak om tvangsmulkt skiller seg nokså markant fra Finansklagenemndas øvrige oppgaver. Finansklagenemnda behandler kontraktsrettslige tvister mellom private parter, mens overprøving av vedtak om tvangsmulkt forutsetter vurderinger av forvaltningsrettslig karakter. En annen forskjell er at nemnda avgir rådgivende uttalelser, ikke vedtak med bindende virkning. Saksbehandlingsreglene for nemnda skiller seg også fra reglene i forvaltningsloven på enkelte sentrale punkter. Blant annet har nemnda en viss adgang til å avvise saker som reiser krevende bevissspørsmål, jf. vedtekter for Finansklagenemnda punkt 4.1 bokstav d. En tilsvarende adgang til å avvise klager over tvangsmulkt som følge av en uklar bevissituasjon vil ikke være hensiktsmessig. Selv om medlemmene i Finansklagenemnda er dyktige jurister, er nemnda etter vårt syn ikke egnet til å behandle denne type forvaltningssaker, verken faglig eller prosessuelt. Vi mener det heller bør utpekes et offentlig organ.

Dersom man ønsker å gå videre med forslaget i høringsnotatet, vil vi minne om at Finansklagenemnda er opprettet ved avtale mellom organisasjoner som representerer finansforetakene på den ene siden og organisasjoner som representerer deres kunder på den andre siden, jf. finansavtaleloven § 4 første ledd og forsikringsavtaleloven § 20-1 første ledd. Siden nemndas virksomhet er avtalebasert, bør man ikke pålegge nemnda oppgaver uten at dette skjer i samspill med partene. Det er for øvrig uklart om forslaget til ny § 17 a fjerde ledd i bilansvarslova gir hjemmel til å pålegge Finansklagenemnda å behandle klager.

Med vennlig hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Toril Juul
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur